

WILHELM SCHMID
Hediye Vermek ve Hediye Almak Üzerine

© 2018 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
2018-2021, İstanbul (2 baskı)

Vom Schenken und Beschenktwerden
© 2017 Insel Verlag, Berlin

İletişim Yayınları 2678 • Psykhe 28
ISBN-13: 978-975-05-3488-1
© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 2. BASIM
1. Baskı 2023, İstanbul

DIZI EDITÖRÜ Bahar Siber
KAPAK Suat Aysu
KAPAK ve İÇ İLLÜSTRASYONLAR Ceren Oykut
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Bahri Özcan

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadag, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

WILHELM SCHMID

Hediye Vermek ve Hediye Almak Üzerine

Vom Schenken und Beschenktwerden

ÇEVİREN *Tanıl Bora*

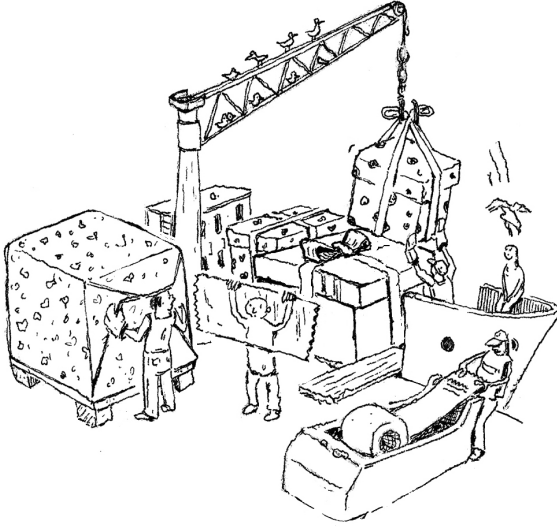
WILHELM SCHMID 1953'te Almanya'da Bavyera-Süebya (Schwaben) bölgesinde doğdu. Berlin, Paris ve Tübingen'de felsefe eğitimi aldı. Çeşitli Alman üniversitelerinde çalıştı, Riga ve Tiflis üniversitelerinde misafir öğretim üyeliği yaptı. Bir dönem Zürih'te bir hastanede hastalara "felsefeyle manevi destek" hizmetinde çalıştı. Halen Erfurt Üniversitesi'nde dışarıdan felsefe dersleri veriyor. Almanya'da ve dünyanın çeşitli yerlerinde tebliğler sunuyor. Yirmi beşi aşkın dile çevrilen kitaplarının dünya çapındaki satışı bir milyonun üzerindedir. İletişim'den yayımlanan kitapları: *Mutsuz Olmak. Bir Yüreklendirme* (2014), *Aşk. Neden Bu Kadar Zordur ve Yine de Nasıl Mümkün Olur?* (2014), *Sakin Olmak. Yaşlanırken Kazandıklarımız* (2015), *Arkadaşıhtaki Saadete Dair* (2015), *Düşmanlığın Faydaları* (2017), *Anne Baba ve Büyükanne Büyükbaba Olmanın Sevinçleri Üzerine* (2018), *Hediye Vermek ve Hediye Almak Üzerine* (2018), *Kendiyle Dost Olmak Hayatı Nasıl Kolaylaştırır?* (2019), *Dokunmanın Gücü Üzerine* (2020) ve *Seks Olmayınca - Yeniden Başlama Sanatı Üzerine* (2021).

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
BİRİNCİ BÖLÜM	
HEDİYE SANATINA DAİR: VEREBİLMEK VE ALABİLMEK	13
İKİNCİ BÖLÜM	
SEVGİ HEDİYE ETMEK: KENDİNDEN VEREBİLMEK VE KABUL EDEBİLMEK	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
ZAMAN VE DİKKAT HEDİYE ETMEK: MAVİ SAATLER VE DİĞERLERİ	35
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
ARKADAŞLIK VE MİSAFİRPERVERLİK HEDİYESİ	45
BEŞİNCİ BÖLÜM	
KENDİNE HEDİYE VERMEK: “BANA İYİ GELEN ŞEY...”	57
ALTINCI BÖLÜM	
KENDİNE BOŞ ZAMAN HEDİYE ETMEK: CAN SIKINTISI VE ZAMANI SÜNDÜRMEK	65

Not: Kitaptaki tüm dipnotlar çevirmene aittir.

ÖNSÖZ

Hediye vermekte cömert olmak: iyi fikir. Ben de öyle düşündüm ve uygun bir vesileyle kocaman bir buket hediye ettim. En nihayet bir defa da tasarruf etmek yerine bir şeyler verdiğim için pek gururluydum. Aldığım karşılık gayet kısa ve sadeydi: “Buket ne kadar büyükse, vicdanın o kadar lekeli demektir!” Ağzım açık kalakaldım, tek bir laf söyleyemedim, çünkü – doğrudu. Sözde cömertliğim, iyice büzülüp küçük hesapçılık derecesine düşmüştü. O an kesin olarak anladım: Hediye vermek, zor iştir.

Yıl boyu, kimi uygun kimi daha az uygun vesilelerle, hep aynı soru gündemdedir: Kime ne hediye edeyim – ve niçin? Oysa bunlar, her birine gereken dikkati verebileceğiniz münferit vesilelerdir. Hediye işi, asıl yılbaşında ciddiye biner. Herkese birden hediye vereceksinizdir ve kimse ikinci plana atılmayı istemez. Yılbaşına çocukluk hatıraları damgasını vurur, yılbaşı ağacının dibine konmuş hediyelerle doludur bu hatıralar. Hediyesiz yılbaşı, doğaya aykırı bir şey gibi görünür. Fazla hediye ise, stres doğurur: hem hediye *verme* (eylemde bulunma gereği), hem hediye *alma* (tepki verme gereği) stresi.

Hediye vermek güzeldir ama zahmetlidir. Karl Valentin'in bir keresinde sanat için söylediği şey, hediye verme sanatı için de geçerlidir. Hediye emeği paket yapılmadan çok önce başlar, paket açılınca sona ermez; bu arada da taraflar değişir: Hediye veren, hediye alan olur. *Hediye paketi kâğıdı* geçiş sürecini biçimlendirir, pürüzsüz bir akış önemli olduğundan, sadece hediyeyi değil kâğıdı seçmek de biraz zahmet ister. Sonrasındaysa, hediyeyi veren, paket hışırdayarak açılırken son bir defa hediyesini tetkik edebilir ve hediyeyi alanın tepkisinden duyacağı sevincin peşinen tadına varabilir – an hâlâ onun anıdır. Berikine ise, paketi açma karmaşasıyla meşgul olurken bir sürünceme anı bahşedilmiştir, o esnada yüz hatlarını her tür tepkiye hazır tutacak, mülkiyeti devralışını neticede bu çeşitlemelerden birini seçerek bağlayacaktır.

Hediye verme sanatı, hayatı güzelleştirmeye ve zenginleştirmeye katkıda bulunabilecek birçok sanattan biridir. Lakin bütün sanatlar gibi hediye verme sanatı da bir bilgi ve maharet gerektirir. *Bilgi*, hediye verilecek insana uygun hangi hediyelerin olabileceğini bulmak üzere malumat toplamaya, düşünmeye, gözlemler ve değerlendirmeler yapmaya ve etrafa bakınmaya dayanır: Bu ona göre bir şey midir, sevindirir mi onu, işine yarar mı? *Maharet* ise, buna cesaret göstermenin ve hep sebatla yeniden teşebbüs etmenin pratiğindedir. Ustalık idmanla olur, hediye vermede de öyledir. Bazen ters gidebilir ama bundan da bir şey öğrenirsiniz, bilginizin kapsamı genişler, sezginiz incelik, maharetiniz artar.

Hediye vermek muhataralı bir iştir, müşkülleşebilir. Her zaman *diğerkâmca*, sevindirilecek olan ötekine yönelik olmaz. *Bencil* bir yanı da vardır: Hediye eden, ötekine verdiği sevinçle, kendisini de iyi hissetmek ister. Bunun üzerine vakitlice düşünmek, aynı zamanda her ikisinin de gerçekleşmesi ihtimalini artırır. Düşünmeme halindeyse, mecbu-